

**ЗА УРОДЛИВИТЕ ЧЕРТИ
НА НОВИЯ ЯДРЕН ПРОЕКТ**

ПРОФЕСОР ГЕОРГИ КАСЧИЕВ

**ДИСКУСИЯ „ЗЕЛЕНИЯТ ПРЕХОД В
БЪЛГАРИЯ – ВЪЗМОЖНОСТИ, ПОЛЗИ И
ФАЛШИВИ РЕШЕНИЯ**

**ИМА ЛИ НУЖДА БЪЛГАРИЯ ОТ НОВА
ЯДРЕНА МОЩНОСТ**

29 МАРТ 2024 Г.

ДОМ НА ЕВРОПА

СОФИЯ

МАЛКО ПРЕДИСТОРИЯ

29 март 2012 г. Решение 250 на МС:

- Прекратява се изграждането на АЕЦ Белене;
- Възлага на министъра на енергетиката ... да внесе предложение за изграждане на нова ядрена мощност на площадката в Козлодуй, като се използва платеното оборудване на АЕЦ Белене

11 април 2012 г.:

МС дава принципно съгласие по чл.45 от ЗБИЯЕ да се предприемат действия за изграждане на блок 7 – леководен реактор с вода под налягане

Създадена „Нови мощности“ към АЕЦ Козлодуй

Технико-икономически анализ – Westinghouse 2012

Одобрен доклад за ОВОС

Одобрена площадка

УРОДЛИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА

РЕШЕНИЕ на НС от 12.01.2023 г.

Без обсъждания НС изземва правомощията на МС и решава без търг блок 7 на АЕЦ "Козлодуй" да бъде с AP 1000.

МС да проведе преговори със САЩ за споразумение за изграждане на 7-ми блок.

Задължава МС чрез министъра на енергетиката в срок до 1 март 2023 г. да предприеме всички необходими действия за вземане на решение по чл. 45 на ЗБИЯЕ за изграждане на енергиен обект - ядрена централа, на утвърдената от АЯР площадка № 2 - блок 7 на АЕЦ "Козлодуй".

МС да предприеме всички необходими действия за стартиране на лицензионната процедура съгласно ЗБИЯЕ и процедурата по ОВОС за изграждане на втори идентичен блок на утвърдената от Агенцията за ядрено регулиране площадка (блок 8 на АЕЦ "Козлодуй").

Закон за Безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ)

Раздел IV Особени правила при изграждане и експлоатация на ЯЦ

Чл. 45. (1) ЯЦ се изгражда по решение на МС.

(2) Предложението за изграждане на ЯЦ се внася от министъра на енергетиката с оценка на:

- 1. ядрената безопасност и радиационната защита, въздействието върху околната среда и физическата защита;**
- 2. социално-икономическото значение от изграждането на ЯЦ за страната или за отделни региони;**
- 3. РАО и ОЯГ, които се получават в резултат на дейността на ЯЦ, и тяхното управление.**

(4) (Изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката организира обсъждане на предложението за изграждане на ядрена централа, в което участват държавни органи и органи на местното самоуправление, представители на обществените организации и заинтересувани физически и юридически лица. Уведомяването се извършва чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин най-малко един месец преди обсъждането. Оценката на резултатите от обсъждането се прилага към предложението по ал. 2.

Практика по прилагане на Чл. 45 на ЗБИЯЕ

Изискванията за безопасност на ЗБИЯЕ са спазени при вземането на решение при изграждането на АЕЦ Белене:

28.04.2004 г.: На заседания на МС е дадено съгласие за изграждане на АЕЦ Белене (решение по принцип).

Следва разработване на изисканите от ЗБИЯЕ янализи и оценки. Дадена е възможност за техния преглед от желаещи.

10.01.2005 г.: В НДК е проведено е обществено обсъждане на всички анализи и оценки.

08.05.2005 г.: МС взема решение 260 (решение по същество) за изграждане на АЕЦ Белене с максимална ел. мощност 2000 МВт.

КАКВО ДЕКЛАРИРАМЕ

НАЦИОНАЛЕН ДОКЛАД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ДИРЕКТИВА 2011/70/ЕВРАТОМ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА РАМКА НА ОБЩНОСТТА ЗА ОТГОВОРНО И БЕЗОПАСНОУПРАВЛЕНИЕ НА ОТРАБОТЕНО ГОРИВО И РАДИОАКТИВНИ ОТПАДЪЦИ, 2015 г.

<https://www.bnra.bg/media/2021/06/ndoklad-2015-directive-2011-70-bg.pdf>

Стр.43: „Друго задължение на министъра на енергетиката е организирането на обществено обсъждане преди представянето на проект на решение за изграждане на нова ядрена мощност. За обсъждането е необходимо да бъдат представени данни за социално-икономически аспекти, радиационна защита, оценка на генерираните ОЯГ и РАО при експлоатацията на бъдещата ядрена мощност. Информацията се публикува на интернет страницата на Министерство на енергетиката, като се осигурява възможност и за директна комуникация на заинтересованите страни с експерти от министерството.“

АЕЦ КОЗЛОДУЙ НОВИ МОЩНОСТИ ЕАД

https://npp-nb.bg/?page_id=629

Внасянето на доклад и съответно вземането на решение по същество от МС е свързано с изпълнение на изискванията, посочени в чл. 45, ал. 2 от ЗБИЯЕ – извършване на оценка на

- ядрената безопасност и радиационната защита, въздействието върху околната среда и физическата защита;
- социално-икономическото значение от изграждането на ЯЦ за страната или за отделни региони;
- РАО и ОЯГ, които се получават в резултат на дейността на ЯЦ и тяхното управление.

УРОДЛИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА

Решение на МС за изграждане на 7-8 блок

**25 октомври 2023 г., заседание на МС, т. 26:
Доклад за одобряване на доклада на министъра на енергетиката за предприемане на действия по изграждането на блок 7 и 8 на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД с технология AP 1000.**

(<https://pris.government.bg/document/d93058dfef577a9e1864ac7cb93ba179>)

Министърът на енергетиката не представя изискваните анализи и оценки, тъй като не ги е разработил, не ги е направил публично достъпни и не е организиран общественото им обсъждане.

Грубо нарушение на изискванията на Член 45 на ЗБИЯЕ, както и на изискването за приоритет на безопасността, формулирано в Член 3 на ЗБИЯЕ.

Нарушение на Конвенцията за правото на информация и участието на обществеността в процеса на вземане на решения по въпроси на околната среда /Орхус/, както и чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека.

Подадена жалба във ВАС за отмяна на Решението на МС за изграждане на блок 7 и 8 на АЕЦ Козлодуй като незаконосъобразно (дело 63/03.01.2024 г.)

УРОДЛИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА

Решения на НС и на МС за харчене на десетки милиарди без аргументи.

Премиерът: “Ще заместят 1-4 блок“ и „AP1000 може бързо да променя мощността си!

Евродепутат: „В сегашните геополитически условия най-важна е сигурността на ЕЕС, макар с цената на по-скъп ток.

Сигурността!?! Някакви поуки от войната в Украйна, където ЗАЕЦ изчезна като енергиен източник.

Народни представители: Важно е да сме първи в Европа при изграждане на AP1000 ... българската индустрия ще произвежда оборудване ... ще изнасяме електроенергия за Гърция ...

Министър Радев: „Целта ни е да направим проекта необратим“!?!

AP1000

Топлинна мощност 3400 МВт, ел. мощност 2500 МВт (бруто), нето 1117 - 1150 МВт, охлаждане след авария с пасивни системи

Китай:

Изградени 4 блока, 2009-2018 г.

Средно време за изграждане – 9 години;

САЩ:

- 2013 г. започнати два блока в АЕЦ Summer; 2017 г. изоставени след инвестирани над 9 млрд USD;

- 2013 г. започнати два блока в АЕЦ Vogtle, включени в мрежата март 2023/2024 г.

Средно време за изграждане: над 10 години вместо обещаваните под 5 години;

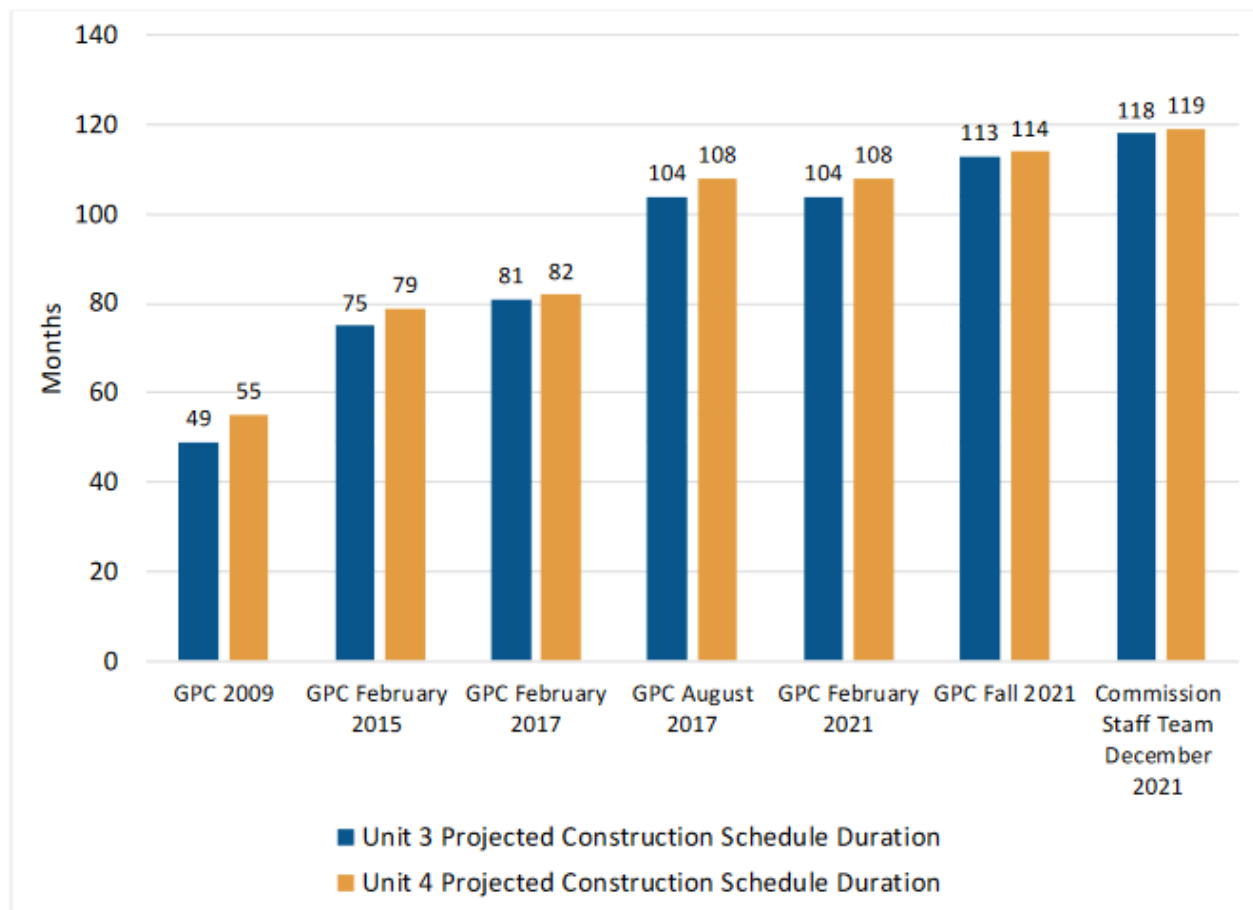
Начални разходи: около 35 млрд USD вместо обещаваните 14 млрд USD. Най-скъпите реактори в историята на ядрената енергетика – 14 000 USD/инсталиран кВт ел.

Цена на електроенергията: 170-180 USD/МВтч.

След катастрофата с Vogtle 3-4 никой в Северна Америка не иска да строи AP 1000, както и в Англия, Турция и Чехия.

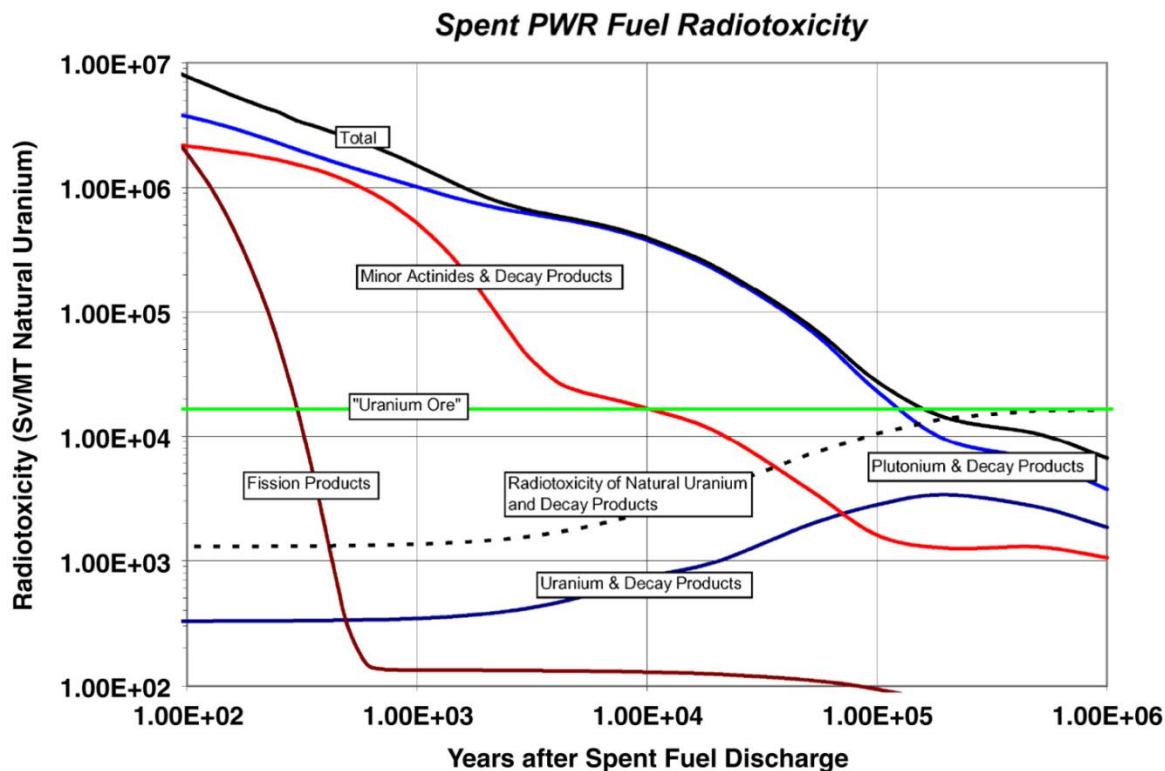
Figure 1: Projected Construction Schedules for Vogtle Units 3 and 4

Sources: Georgia Power Company’s Application for the Certification of Vogtle Generating Units 3 and 4 and Upgraded Integrated Resource Plan; Plant Vogtle Units 3 and 4 Second through Twenty-Fifth Semi-Annual Construction Monitoring Reports; and the testimony of Donald N. Grace and Steven D. Roetger and William R. Jacobs, Jr. in Commission Docket No. 29849.

УРОДЛИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА

Какво ще правим с ОЯГ

Стратегия на РБ – преработване на ОЯГ, намаляване на масата на ОЯГ на площадката?!?

Нарастване на масата на съхраняваното ОЯГ на площадката: 2015 г. – около 803 т ТМ; 2021 г. – около 919 т ТМ, 2023 г. – около 1000 т ТМ.

Наложена наказателна процедура от ЕК.

Липса на действия за изграждане на ДГХ.

Нови реактори с нов тип гориво ще усложнят допълнително проблемите.

УРОДЛИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА НАЧАЛНИ РАЗХОДИ 7-8 блок

Повторение на лъжите за АЕЦ Белене:

Зам. министър Николов: макс. 12 млрд Евро?!?

**Министър Радев: червена линия 14 млрд USD?!?
(5600 USD/инст. кВт ел.)**

ПРОГНОЗИ Lazard AP1000: 10,5 – 17,5 млрд USD

**ФАКТИ: АЕЦ VOGTLE 3-4: 35 млрд USD
(14 000 USD/инст. кВт ел.)**

**French Court of Accounts, оценка 2020 г. за 1650
МВт Flamanville EPR: 21 млрд USD₂₀₁₅
(12 700 USD/инст. кВт ел.)**

ФИНАНСИРАНЕ

**Без стратегически/чужди инвеститори, 100%
държавно участие?!?**

25-30 % от държавния бюджет

**70-75 % от началните разходи чрез заемно
финансирани, с държавни гаранции**

**ЕИБ и ЕБВР не планират да финансират
изграждането на нови реактори поради високия
риск от забавяния и надхвърляне на разходите.
(последна ядрена конференция в Брюксел)**

Себестойност на тока от 7-8 блок – твърдения и факти

**Министър Радев: макс. 127 лв/МВтч ??? =
70 USD/МВтч**

ФАКТИ: АЕЦ VOGTLE 3-4: 170-180 USD/МВтч

**Оценка от 2020 на French Court of Accounts за 1650
МВт Flamanville EPR 122–133 USD₂₀₁₅/MWh**

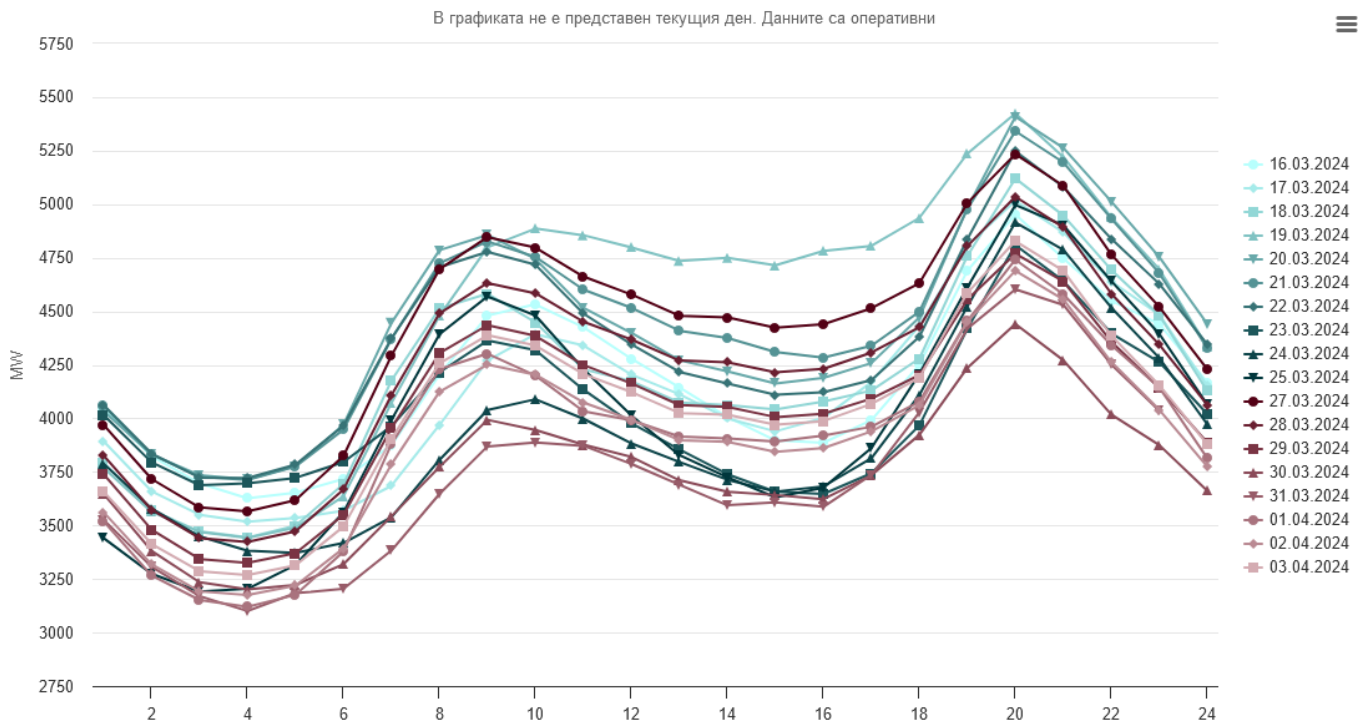
**ПРОГНОЗИ Lazard 2023 LCOE: 141 – 221
USD/МВтч**

**ПРОГНОЗИ Wood Mackenzie 2023 LCOE
EUROPE: към 2040 г. 130 – 140 USD/МВтч**

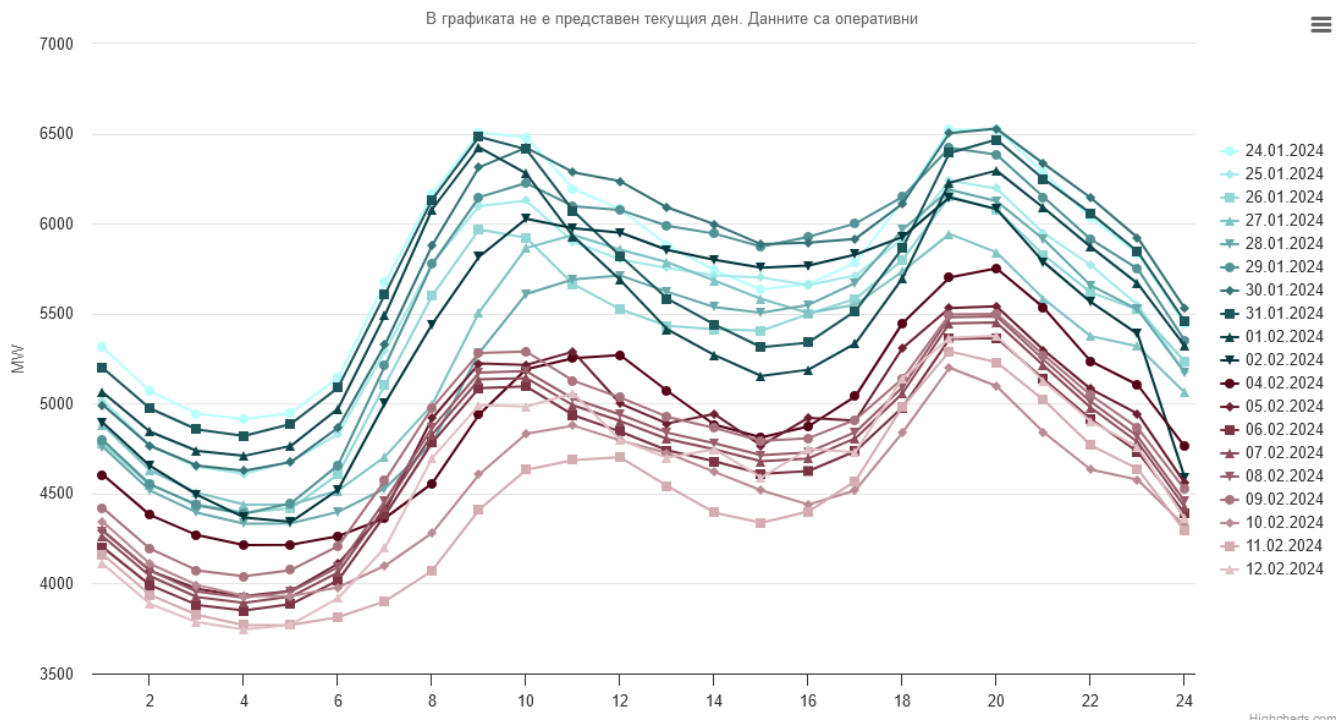
**IEA 2022 and 2023 World Energy Outlooks, EUROPE
128–132 USD/МВтч**

Как ще се вместят 4 блока (над 4200 MWТ нето) ?

Реализиран товар и прогноза на товара в MW

Реализиран товар и прогноза на товара в MW

hinkbarte.com

УРОДЛИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА

Решение на НС 31.12.2023 г.

7 блок да се пусне към 2035 г. Защо? Какво ще стане тогава? Преди това МС реши да е 2033 г.

Разпореждане с финансите на държавни компании

Приходите от продажбата на оборудването за АЕЦ Белене, собственост на НЕК, да се използват само за изграждане на 7 и 8 блок на АЕЦ Козлодуч

Намеса в работата на ядрения регулатор

31.12.2026 г. – Внасяне в АЯР на искане за одобрение на техническия проект.

31.08.2028 г. – одобрение на проекта (20 месеца)

Проявена пълна некомпетентност

Факти:

Технически проект на АЕЦ Белене:

Внесен в АЯР април 2008 г. До март 2012 г.

(прекратяване на проекта) все още неодобрен.

AP1000, Design Certification, NRC

March 28, 2002 - NRC staff initiated formal review of the AP1000 design and standard design certification.

January 27, 2006 - NRC issued the AP1000 final design certification rule (DCR) in the Federal Register.

March 10, 2006 - NRC issued a revised final design approval (FDA) based on Revision 15 of the DCD.

May 26, 2007 - Westinghouse submitted an application to amend the AP1000 DCR and [Revision 16](#), AP1000 DCD.

September 22, 2008 - Westinghouse updated its application for updated [Revision 17](#).

December 1, 2010 – updated [Revision 18](#).

June 13, 2011 – updated [Revision 19](#).

August 5, 2011 - NRC completed its review of the AP1000 DCD, Revision **19**.

<https://www.nrc.gov/reactors/new-reactors/large-lwr/design-cert/ap1000.html>

**AP1000, GENERIC DESIGN ASSESMENT (GDA)
OFFICE FOR NUCLEAR REGULATION, GB**

Apr-Sep 2007: Step 1 (preparatory step)

Sep 2007 - Jun 2008: Step 2 (initial assessment)

Jun 2008 - Dec 2009: Step 3 (detailed assessment)

**Jan 2010 - Dec 2011: Step 4 (detailed design,
safety case and security evidence assessment)**

**Dec 2011 - Westinghouse paused GDA, activities
with 51 outstanding issues remaining**

**Aug 2014 - Westinghouse recommenced GDA of
the AP1000®**

**March 2017 - ONR and the Environment Agency
issued a Design Acceptance Confirmation and
Statement of Design Acceptability the AP1000©
design**

<https://www.onr.org.uk/new-reactors/ap1000/index.htm>

**Междуправителствено споразумение САЩ –
България за сътрудничество в ядрената
енергетика - извадки**

.....

Като имат предвид, че Съединените щати са лидер (!!?) в областта на ядрените технологии, безопасността, сигурността ...

Член 7. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

Страните отбелязват, че експертният опит на САЩ ще бъде най ефективен, ако доставчикът на технологии и изпълнителят на ИДС по проекта са субекти от САЩ. В тази връзка, ако е необходимо и целесъобразно, България следва да се стреми да получи изключение или разрешение от ЕК и/или други компетентни органи, че финансирането на Проекта и изборът на доставчик на технология не е необходимо да бъдат подложени на открита пазарна процедура. България също така ще обмисли използването на субект от САЩ като изпълнител на ИДС по проекта и получаването на освобождаване или разрешение от тези органи, че изборът на такъв изпълнител на ИДС не следва да бъде подложен на открита пазарна процедура.

Вместо заключение

НС трябва да престане да действа като конвент и да спре практиката на вземане на решения какво да се строи и кой да го строи.

Да се спре порочната симбиоза между законодателна и изпълнителна власт, при която вместо да се контролират взаимно, действат в тандем, а отговорността се размива.

Да се отменят решенията за изграждане на 7-8 блок към 2035 – 2037 г. и да се обмисли тяхното изграждане като заместващи на 5-6 блок.

Да се осигури информиране на обществеността и участието ѝ във взимането на решения.

В ядрената сфера вниманието да се съсредоточи върху продължаване безопасната работа на 5-6 блок, подновяване преработването на ОЯГ, финансиране и изграждане на ДГХ.